

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Reallocatie grondwater- winningen in Brabant

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop**

24 september 2009 / rapportnummer 1788-80

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

Brabant Water N.V. heeft het voornemen om de grondwaterwinningen te Boxmeer en Vierlingsbeek te beëindigen. Hiervoor in de plaats komt een uitbreiding van de grondwaterwinningen te Loosbroek en Veghel. Voor deze uitbreiding is een vergunning in het kader van de Grondwaterwet vereist. Ten behoeve van de besluitvorming over deze vergunning is een m.e.r.-procedure gevolgd.¹ Bevoegd gezag in deze procedure zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Noord Brabant.

Het MER maakt op een heldere en toegankelijke wijze de effecten van de alternatieven inzichtelijk. Het MER is prettig leesbaar en het kaartmateriaal is duidelijk, net als de publieksamenvatting. Tijdens de toetsing constateerde de Commissie echter ook dat naar haar oordeel op twee punten in het MER nog essentiële informatie ontbrak. Dit betreft de waardering van duurzaam grondwatergebruik en de effecten op Natura 2000 gebieden. Naar aanleiding hiervan heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Het bevoegde gezag heeft hierna de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken.²

Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer nadere informatie aangeleverd over de waardering van het duurzaam omgaan met water in de verschillende alternatieven en de effecten op Natura-2000 gebied 'de Bossche Broek'.

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvulling tezamen de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen³ over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie gaat ervan uit dat het bevoegde gezag de aanvulling alsnog publiceert, bijvoorbeeld bij een komende openbare stap in het besluitvormingsproces.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Waardering van duurzaam (grond)watergebruik

MER

In het MER worden de effecten van de diepe en ondiepe grondwaterwinningen goed in beeld gebracht. Maar het MER gaat onvoldoende in op de waardering van de alternatieven met betrekking tot duurzaam omgaan met (grond)water. De basisstrategie zoals de provincie deze verwoordt in het Ontwerp Provinciaal Waterplan 2010 – 2015 noemt duurzaam omgaan met water als hoofdpunt. Dit plan geeft aan dat de uitbreiding van diepe grondwaterwinningen in

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Zie voor data en termijnen Bijlage 1.

³ Zie bijlage 2 voor een overzicht van de zienswijzen op het MER.

principe niet vergund wordt. Alleen onder zeer strikte voorwaarden wordt uitbreiding van diepe grondwaterwinning toegestaan. Het voorkeursalternatief behelst de uitbreiding van de diepe winningen bij Veghel en Loosbroek. De Commissie constateert dat het MER onvoldoende informatie biedt om te beoordelen of aan genoemde voorwaarden uit het Provinciaal Waterplan wordt voldaan.

Aanvulling

In de aanvulling wordt ingegaan op het draagvlak van het huidige watersysteem. Expliciet wordt ingegaan op de voorwaarden voor uitbreiding van diepe winningen uit het Vigerende en het Ontwerp Provinciaal Waterplan en op de mate waarin het voorkeursalternatief hier binnen past. De voorwaarden voor verdieping zijn dat de continuïteit van de drinkwatervoorziening in gevaar moet zijn en dat er niet tijdig andere alternatieven in minder diepe lagen voorhanden zijn.

De aanvulling geeft aan dat:

1. het huidige grondwatersysteem ter plaatse van de diepe winningen bij Veghel en Loosbroek voldoende draagkracht heeft voor de uitbreiding en dat de draagkracht van het grondwatersysteem bij Vierlingsbeek en Boxmeer beduidend minder is.
2. De continuïteit van de drinkwaterwatervoorziening met de huidige locaties vanwege verontreinigingen op korte termijn in het geding is, en dat uitbreiding van andere middeldiepe winningen, door verontreiniging, noodzakelijke technische aanpassingen en lange procedures, niet snel genoeg gerealiseerd kunnen worden.

Oordeel Commissie

De Commissie is van oordeel dat met de aanvullende informatie meer inzicht is ontstaan in de mate van duurzaam omgaan met water van de verschillende alternatieven. Ook is aannemelijk gemaakt dat aan de voorwaarden voor uitbreiden van diepe winningen van zowel het Vigerende als het Ontwerp Provinciaal Waterplan kan worden voldaan.

2.2 Effecten op Natura 2000 gebieden

MER

In de nabijheid van de locatie Loosbroek ligt het Natura 2000-gebied *Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek*. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Deze deelgebieden staan direct dan wel indirect onder invloed van het regionale hydrologische systeem, via de diepe aquifer waarin ook de filters komen van de diepe winning.

In bijlage 16 van het MER wordt kort ingegaan op de verminderde kwel in het Natura 2000-gebied. Er wordt aangenomen dat de effecten op het Natura 2000-gebied te verwaarlozen zijn omdat de kwel op deze locatie met 2% afneemt. Er wordt daarbij niet ingegaan op de huidige staat en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura-2000 gebied. Ook wordt niet ingegaan op cumulatie van de effecten van verminderde kwel met andere initiatieven.

Aanvulling

In de aanvulling geeft Brabant Water aan dat de tekst in Bijlage 16 ten onrechte de indruk wekt dat de verticale grondstroming van het 2de naar het 1ste pakket onderdeel vormt van de kwel naar het freatisch grondwater. De kwel

van het 2^e naar het 1^e watervoerende pakket is gering en bedraagt slechts 2% van de kwel van het 1^e watervoerende pakket naar het freatische grondwaterpakket. Vanwege de geringe effecten op de stijghoogten in het 2^e watervoerende pakket zal de kwel naar het 1^e watervoerende pakket nauwelijks veranderen. Dit resulteert derhalve niet in aantoonbare effecten op de kwel naar het freatische grondwater of op de grondwaterstanden.

In de aanvulling wordt in bijlage 2 ingegaan op de huidige ecologische staat van het Natura 2000-gebied.

Oordeel Commissie

Naar het oordeel van de Commissie is de conclusie in de aanvulling dat significante negatieve effecten op Natura-2000 gebieden zijn uit te sluiten op juiste gronden getrokken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Brabant Water NV

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Besluit: vergunning in het kader van de Grondwaterwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C15.2

Activiteit: Reallocatie waterwinning (Boxmeer, Vierlingsbeek, Loosbroek, Veghel) tot een maximale capaciteit van 5 miljoen m³ per jaar

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Het Brabants Dagblad van 14 juli 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 6 juli 2006

ter inzage legging startnotitie: 14 juli 2006

richtlijnenadvies: 21 september 2006

richtlijnen: 14 november 2006

kennisgeving MER in Het Brabants Dagblad van 10 juni 2009

aanvraag toetsingsadvies: 8 juni 2009

ter inzage legging MER: 12 juni 2009 tot en met 23 juli 2009

aanvulling MER: 15 september 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 24 september 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. F.H. Everts

dr.ir. J. Hoeks

ir. H. Pijpers

prof.dr. F.W. Saris (voorzitter)

drs. W. Smal (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Betrokken documenten:

- Richtlijnen MER, *Reallocatie van grondwaterwinningen Noord-Brabant*, Provincie Noord-Brabant, 14 november 2006
- MER Reallocatie grondwaterwinningen van Boxmeer en Vierlingsbeek naar Loosbroek en Veghel, Brabant Water, 24 maart 2009
- Aanvraag Grondwaterwetvergunning, WPB Loosbroek, Brabant Water, 2 april 2009
- Aanvraag Grondwaterwetvergunning, WPB Veghel, Brabant Water, 2 april 2009
- Aanvulling MER reallocatie grondwaterwinning Boxmeer en Vierlingsbeek, Brabant Water, 15 september 2009

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. H.J.G. Evers, Vierlingsbeek
2. Gemeente Veghel
3. Brabantse Milieufederatie
4. ZLTO, Sint Anthonis
5. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
6. J.W.M. Stoffelen, Vierlingsbeek
7. Achmea namens Gebroeders G.B.A. en C.J.A. van Duijnhoven, Erp
8. ZLTO, Tilburg
9. Gemeente Boxmeer
10. T. van de Laar, Mariaheide
11. Waterschap Aa en Maas, 's-Hertogenbosch
12. A. Delisse, Erp

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Reallocatie grondwaterwinningen in Brabant en de aanvulling daarop

Brabant Water NV heeft het voornemen om de grondwaterwinningen te Boxmeer en Vierlingsbeek te beëindigen. Hiervoor in de plaats komt een uitbreiding van de grondwaterwinningen te Loosbroek en Veghel. Voor deze uitbreiding is een vergunning in het kader van de Grondwaterwet vereist. Ten behoeve van de besluitvorming over deze vergunning is een m.e.r.-procedure gevolgd. Bevoegd gezag in deze procedure zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.

ISBN: 978-90-421-2802-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

